

Sokrates ve Platon Felsefesinde İnsan Sorunu

 FATİH ÖZKAN ^a

Geliş Tarihi: 10.02.2019 | Kabul Tarihi: 27.04.2019

Öz: Herakleitos'un felsefesini özetlediği 'Kendimi Araştırdım' sözüyle en açık ifadesini bulan insan sorunu, Sokrates'le birlikte sağlam bir teorik çerçeve kazanmıştır. Sokrates'in felsefesini öncekilerden ayıran başlıca sınır, insan sorunudur. Sokrates felsefesini büyük oranda Platon'un diyaloglarından öğrenmemiz nedeniyle ve Sokrates'in ele aldığı pek çok konunun Platon felsefesinin bütünlüğü içinde daha bir anlam kazandığı için İnsan sorununu Sokrates ve Platon'un felsefelerinde birbiriyle ilişkili olarak ele aldık. Diyaloglarda Sokrates bize insan doğasına ait temel nitelikleri ve ahlaki erdemleri ayrıntılı bir biçimde anlatmakta ve insanı bir bilinç varlığı olarak ele almaktadır. Sokrates'e kadar bir monolog olarak ele alınan felsefe konuları, onunla birlikte bir diyaloga dönüşmüştür. Sokrates'e göre, insan, doğasına dair bilgiye diyalog yoluyla ya da diyalektik düşünceyle ulaşabilir. Dolayısıyla onun felsefesinde insan, kendisine sorulan rasyonel bir soruya rasyonel bir cevap verebilme yeteneğine sahip bir varlıktır, diye tanımlanabilir. Kendisine ve başkalarına rasyonel cevaplar verebilmek suretiyle insan aynı zamanda ahlaki özne olur.

Anahtar Kelimeler: Sokrates, Platon, insan sorunu, varlık, rasyonellik.

^a AHBVÜ, Polatlı İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü
fozkantr@hotmail.com

Human Problem in the Philosophy of Socrates and Plato

Abstract: The human problem, which is clearly stated by the word of 'I researched myself' which Heraclitus summed up the philosophy, gained a solid theoretical framework with Socrates. The borderline which separates the philosophy of Socrates from the previous ones is the human problem. Because Socrates's philosophy was largely learned from Plato's dialogues, and because many of Socrates's subjects gained more meaning in the unity of Plato's philosophy, we discussed the human problem in relation to Socrates and Plato's philosophies. In dialogues, Socrates elaborates on the basic qualities of human nature and moral virtues and considers human as a being of consciousness. Until the period of Socrates, the subjects of philosophy which were dealt with as a monologue turned into a dialogue with him. According to Socrates, a human can reach the knowledge of his nature through dialogue or dialectical thought. Therefore, in his philosophy, man can be defined as being capable of rationally answering a rational question. By giving rational answers to himself and others, human also becomes a moral subject.

Keywords: Socrates, Plato, human problem, being, rationality.

© Özkan, Fatih. "Sokrates ve Platon Felsefesinde İnsan Sorunu." *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 18 (2019), 1-19.